فرانگر+

۱۲

گزارش خبری، تحلیلی شرکت های جهانی مشاوره مدیریت | سال اول | شماره دوازده | هفته اول آذر ۱۴۰۵

ایجاد لایه هوشمند و پیوسته اطلاعات مالی برای بهبود تصمیم گیری مدیران

Deloitte.

پول دیجیتال و آینده تسویه در بازار سرمایه ایالات متحده

accenture

جابه‌جایی پول در عصر تصمیم‌گیری عامل‌های هوشمند؛ بانک‌ها چگونه در پرداخت‌های شرکتی رقابت خواهند کرد؟

BCG

حاکمیت عملیاتی هوش مصنوعی؛ مزیت بانک‌ها برای توسعه مقیاس‌پذیر فناوری

KPMG

نسل جدید حسابرسی هوشمند با نظارت و قضاوت انسانی

فرانگر+

گزارش خبری، تحلیلی شرکت های
جهانی مشاوره مدیریت

فرانگر پلاس به منظور رصد مستمر و هدفمند تحولات صنعت بانکداری، فناوری‌های مالی و روندهای نوظهور این حوزه در جهان تهیه می‌شود. این گزارش با بررسی فعالیت‌ها، مطالعات، دیدگاه‌ها و اقدامات چهار شرکت مشاوره مدیریت و فناوری پیشرو جهان، یعنی مک‌کنزی، دیلویت، اکسنچر و KPMG، تلاش می‌کند تصویری فشرده، به‌روز و کاربردی از مهم‌ترین موضوعاتی ارائه دهد که می‌توانند برای نظام پولی و بانکی کشور اهمیت داشته باشند. هدف از تهیه این گزارش عبارت است از:

۱. رصد آخرین روندها و جهت‌گیری‌های صنعت مالی و فناوری

۲. بهره‌گیری از تجربه و دانش شرکت‌های مشاوره‌ای پیشرو برای تصمیم‌سازی

۳. شناسایی زودهنگام فرصت‌ها، ریسک‌ها و موضوعات راهبردی آینده

۴. ایجاد یک پنجره هفتگی به تحولات جهانی و تقویت یادگیری سازمانی

در هر شماره، مهم‌ترین اخبار، گزارش‌ها، مطالعات، چارچوب‌ها، اقدامات و دیدگاه‌های منتشرشده از سوی این چهار شرکت در طول هفته بررسی و پس از ارزیابی، موضوعات دارای ارتباط و اهمیت بیشتر برای صنعت بانکداری، فین‌تک و بانک مرکزی ایران انتخاب می‌شوند. محتوای منتخب، در قالب یک مجموعه منسجم ارائه می‌شود تا مخاطب بتواند در زمانی کوتاه، به مهم‌ترین تحولات و بینش‌های موردنیاز خود دسترسی پیدا کند.

مخاطبان اصلی فرانگر پلاس مدیران ارشد، معاونان و مدیران بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی انفورماتیک و شرکت مشاوره مدیریت و فناوری فرانگر هستند. در سطح بعد، این گزارش برای مدیران ارشد بانک‌ها، شرکت‌های فناوری بانکی، فین‌تک‌ها و سایر فعالان حوزه پولی و بانکی نیز کاربرد دارد.

فرانگر پلاس در نهایت می‌کوشد فراتر از یک گزارش خبری عمل کند و به یک ابزار رصد راهبردی و یادگیری مستمر تبدیل شود؛ ابزاری که ضمن معرفی مهم‌ترین تحولات و تجربه‌های جهانی، به شناسایی موضوعات قابل توجه برای نظام بانکی ایران و ایجاد نگاه آینده‌نگرانه در میان مدیران و تصمیم‌گیران کمک کند.

مطالب این نشریه توسط شرکت مشاوره مدیریت و فناوری فرانگر تولید و تدوین شده است. بازنشر و استفاده مجدد از آنها، با ذکر منبع و حفظ حقوق پدیدآورنده، بلامانع است.

مشاوره مدیریت و فناوری فرانگر
FARANEGAR MANAGEMENT
& TECHNOLOGY CONSULTING

McKinsey & Company

ایجاد لایه هوشمند و پیوسته اطلاعات مالی برای بهبود تصمیم‌گیری مدیران

این مقاله به یکی از مسائل مهم سازمان‌های مالی در عصر هوش مصنوعی می‌پردازد: افزایش چشمگیر حجم تحلیل‌ها و گزارش‌هایی که با کمک هوش مصنوعی تولید می‌شوند، لزوماً به معنای بهبود کیفیت تصمیم‌گیری نیست. ابزارهای جدید می‌توانند تحلیل‌هایی را که پیش‌تر چند روز زمان می‌برد، ظرف چند دقیقه تولید کنند؛ اما مدیران همچنان با این مسئله مواجه‌اند که کدام اطلاعات واقعاً اهمیت دارند، کدام تغییرات نشانه یک فرصت یا تهدید هستند و چه زمانی باید اقدام کنند. مک‌کنزی برای پاسخ به این مسئله، مفهوم «لایه هوشمند مالی پیوسته» را مطرح می‌کند؛ سامانه‌ای که اطلاعات مالی معتبر، داده‌های عملیاتی، شاخص‌های بازار و هوش مصنوعی را به یکدیگر متصل می‌کند تا تغییرات عملکرد مالی و دلایل شکل‌گیری آن‌ها را به‌صورت مستمر شناسایی کند.

در این رویکرد، هوش مصنوعی صرفاً ابزاری برای تولید گزارش یا نمایش شاخص‌های عملکرد نیست؛ بلکه لایه‌ای تحلیلی است که می‌تواند ارتباط میان درآمد، حاشیه سود، جریان نقدی، عملکرد مشتریان و شرایط بازار را شناسایی کند و پیش از آنکه یک مسئله به بحران مالی تبدیل شود، آن را به مدیران اطلاع دهد. این لایه می‌تواند از طریق داشبوردها، پرس‌وجو به زبان طبیعی، عامل‌های هوشمند و نرم‌افزارهای سازمانی در اختیار مدیران قرار گیرد. مک‌کنزی برای استقرار آن پنج مؤلفه را ضروری می‌داند: مدل عملیاتی مشخص، زبان مشترک کسب‌وکار و تعاریف یکسان شاخص‌ها، اتصال به منابع داده، قابلیت‌های تحلیلی و لایه هماهنگ‌کننده. نکته مهم مقاله این است که تصمیم‌گیری همچنان باید تحت مسئولیت مدیران انسانی باقی بماند و هوش مصنوعی وظیفه گردآوری شواهد، تحلیل و ارائه بینش را برعهده بگیرد.

منبع: https://www.mckinsey.com/capabilities/strategy-and-corporate-finance/our-insights/separating-signal-from-noise-the-always-on-finance-intelligence-layer

---

Deloitte.

پول دیجیتال و آینده تسویه در بازار سرمایه ایالات متحده

دیلویت با همکاری SIFMA گزارشی درباره نقش پول دیجیتال در تحول بازارهای سرمایه و فرایند تسویه معاملات منتشر کرده است. این گزارش حاصل مجموعه‌ای از گفت‌وگوهای ساختاریافته با بانک‌ها، کارگزاران اوراق بهادار، مدیران دارایی، متولیان نگهداری دارایی، صادرکنندگان استیبل‌کوین، ارائه‌دهندگان زیرساخت دارایی دیجیتال و نهادهای زیرساخت بازار مالی است. موضوع اصلی گزارش بررسی این است که چگونه انواع مختلف پول دیجیتال می‌توانند در چرخه کامل معاملات اوراق بهادار، از پرداخت و تسویه تا جابه‌جایی وثایق و انتقال وجوه، مورد استفاده قرار گیرند. سه شکل اصلی پول دیجیتال مورد بررسی عبارت‌اند از سپرده‌های توکن‌شده بانکی، استیبل‌کوین‌های پرداختی و پول بانک مرکزی. گزارش تأکید می‌کند که هیچ‌کدام از این ابزارها به‌تنهایی پاسخ‌گوی تمام نیازهای بازار نیستند و احتمالاً در کنار نظام بانکداری کارگزاری و زیرساخت‌های پرداخت موجود به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

یکی از یافته‌های مهم گزارش این

است که کاربرد پول دیجیتال لزوماً به توکن‌سازی اوراق بهادار وابسته نیست و حتی بدون توکن‌سازی خود اوراق نیز می‌توان از آن برای بهبود مدیریت نقدینگی، وثایق و عملیات تسویه استفاده کرد. از جمله کاربردهای نزدیک‌مدت می‌توان به قراردادهای بازخرید درون‌روزی (Repo)، مدیریت وجه تضمین و تسویه در برابر پرداخت (DvP) اشاره کرد. گزارش همچنین میان دارایی‌ای که از ابتدا به شکل دیجیتال صادر شده و نسخه دیجیتال یک دارایی با ثبت اصلی خارج از زنجیره تمایز قائل می‌شود؛ زیرا این تفاوت می‌تواند بر قطعیت حقوقی تسویه تأثیر بگذارد. از سوی دیگر، تسویه آنی و ناخالص تمام معاملات ممکن است نیاز به تأمین نقدینگی پیشاپیش را افزایش دهد؛ بنابراین استفاده ترکیبی از تسویه ناخالص و خالص اهمیت دارد. در نهایت، قابلیت تعامل میان سپرده‌های توکن‌شده بانک‌های مختلف، تعیین وضعیت آن‌ها از منظر دارایی نقدشونده باکیفیت (HQLA)، شفافیت حسابداری و اجرای کنترل‌های مبارزه با پول‌شویی و تحریم‌ها از الزامات توسعه این بازار معرفی‌شده‌اند.

منبع: https://www.deloitte.com/us/en/about/press-room/deloitte-sifma-release-whitepaper-on-digital-cash.html

accenture

جابه‌جایی پول در عصر تصمیم‌گیری عامل‌های هوشمند؛ بانک‌ها چگونه در پرداخت‌های شرکتی رقابت خواهند کرد؟

اکسنچر در این مقاله به تحول آینده پرداخت‌های کسب‌وکار به کسب‌وکار (B2B) در نتیجه ظهور هوش مصنوعی عامل‌محور می‌پردازد. ایده اصلی این است که در آینده انتخاب روش پرداخت، شبکه پرداخت و ارائه‌دهنده خدمات مالی ممکن است نه توسط کاربر انسانی، بلکه توسط عامل‌های هوشمندی انجام شود که در سامانه‌های مدیریت منابع سازمانی (ERP)، مدیریت خزانه‌داری (TMS) و سامانه‌های تدارکات فعالیت می‌کنند. این عامل‌ها می‌توانند در هر تراکنش، گزینه‌های مختلف پرداخت را از نظر هزینه، سرعت تسویه، شرایط تجاری و نقدینگی مقایسه کرده و بهترین مسیر را انتخاب کنند. در چنین شرایطی، بانک‌ها دیگر صرفاً با ارائه حساب و زیرساخت انتقال وجه رقابت نمی‌کنند، بلکه باید کاری کنند که محصولات و خدمات آن‌ها در زمان تصمیم‌گیری عامل هوشمند، همچنان گزینه‌ای جذاب و قابل انتخاب باشد. بر اساس نظرسنجی اکسنچر از ۲۰۵ مدیر بانکی و ۲۳۰ مدیر خزانه‌داری شرکت‌ها، ۸۸ درصد مدیران بانکی مشارکت‌کننده، پرداخت‌های عامل‌محور را بیش از آنکه تهدید بدانند، فرصت تلقی می‌کنند.

از منظر اقتصادی، اکسنچر بر دو پیامد مهم تأکید دارد. نخست، گسترش استیبل‌کوین‌ها و سپرده‌های توکن‌شده می‌تواند درآمد بانک‌ها از کارمزد پرداخت‌های برون‌مرزی، بانکداری کارگزاری و تبدیل ارز را تحت فشار قرار دهد. این مؤسسه برآورد می‌کند تا سال ۲۰۳۰ حدود ۸۰ میلیارد دلار از درآمد پرداختی بانک‌ها در معرض خطر قرار گیرد و جابه‌جایی درآمدی در مجموع حوزه‌های پرداختی به حدود ۱۲۶ میلیارد دلار برسد. دوم، ترکیب پرداخت‌های برنامه‌پذیر، ارزهای دیجیتال و عامل‌های هوشمند می‌تواند تا پایان سال ۲۰۳۰ حدود یک تریلیون دلار نقدینگی را که در فرایندهای شرکتی محبوس شده است آزاد کند و ارزشی حدود ۸۴ میلیارد دلار طی سال‌های ۲۰۲۷ تا ۲۰۳۰ ایجاد کند. مقاله برای تحقق این تحول بر یکپارچگی باسامانه‌های سازمانی، توسعه رابط‌های برنامه‌نویسی کاربردی، استانداردهای

احراز هویت عامل‌ها، تأیید قصد پرداخت، تعیین مسئولیت حقوقی و ایجاد کنترل‌های متناسب با سرعت ماشین تأکید دارد. همچنین به نمونه‌هایی مانند Oracle Payments Agent، SAP Pay و پروژه‌های زیرساخت توکن‌سازی مشترک بانک‌ها اشاره می‌کند.

منبع: https://www.accenture.com/en/blogs/banking/agentic-b2b-payments

حاکمیت عملیاتی هوش مصنوعی؛ مزیت بانک‌ها برای توسعه مقیاس‌پذیر فناوری

BCG در این گزارش به بررسی میزان آمادگی بانک‌ها برای استفاده گسترده از هوش مصنوعی عامل‌محور و چالش‌های حاکمیتی آن پرداخته است. این مطالعه بر اساس ارزیابی ۲۶ بانک بزرگ جهانی و داخلی با اهمیت سیستمی انجام شده و نشان می‌دهد که عامل‌های هوشمند از مرحله آزمایش صرف عبور کرده و در برخی کاربردهای محدود وارد محیط عملیاتی بانک‌ها شده‌اند؛ اما توانایی بانک‌ها برای نظارت و کنترل رفتار این عامل‌ها هنوز به بلوغ کافی نرسیده است. بر اساس یافته‌های گزارش، ۷۳ درصد بانک‌ها اجازه استفاده عملیاتی از عامل‌های هوشمند را در برخی موارد مشخص صادر کرده‌اند، اما در ۸۸ درصد بانک‌ها سهم این عامل‌ها از سبد کاربردهای هوش مصنوعی حداکثر ۱۰ درصد است. همچنین فقط ۸ درصد بانک‌ها چارچوب جامع و استانداردی برای پایش و کنترل عامل‌های هوشمند در اختیار دارند. این ارقام نشان می‌دهد که ورود هوش مصنوعی عامل‌محور به بانک‌ها سریع‌تر از شکل‌گیری سازوکارهای کنترل و نظارت آن پیش می‌رود.

گزارش همچنین نشان می‌دهد که ۴۶ درصد بانک‌های بررسی‌شده طی ۱۲ ماه گذشته دست‌کم یک مسئله یا رخداد مرتبط با هوش مصنوعی را تجربه کرده‌اند. در عین حال، ۹۶ درصد بانک‌ها ریسک هوش مصنوعی را از طریق چارچوب‌های مدیریت ریسک موجود مدیریت می‌کنند، ۷۷ درصد دارای سیاست اختصاصی هوش مصنوعی هستند و ۷۳ درصد اشتهای ریسک خود در این حوزه را تعریف کرده‌اند. با این حال، کمتر از نیمی از آن‌ها فهرست متمرکز و مبتنی بر ابزار برای شناسایی و مدیریت سامانه‌های هوش مصنوعی دارند. یکی از یافته‌های مهم پژوهش این است که بانک‌هایی که در مدیریت ریسک و حاکمیت هوش مصنوعی بلوغ بیشتری دارند، ۲٫۵ برابر بیشتر از بانک‌های کم‌بلوغ در گروه پذیرندگان پیشرفته هوش مصنوعی قرار می‌گیرند. از نگاه BCG، حاکمیت هوش مصنوعی نباید صرفاً مجموعه‌ای از سیاست‌ها و محدودیت‌ها باشد؛ بلکه باید به یک قابلیت عملیاتی شامل ثبت و شناسایی عامل‌ها، تعیین حدود اختیار، نظارت مستمر، کنترل اقدامات خودمختار، نظارت انسانی و رسیدگی به رخدادها تبدیل شود. بنابراین، حاکمیت مناسب نه‌تنها مانع توسعه هوش مصنوعی نیست، بلکه می‌تواند سرعت و اطمینان استقرار آن را افزایش دهد.

منبع: https://www.bcg.com/publications/2026/ai-governance-banking-benchmark

نسل جدید حسابرسی هوشمند با نظارت و قضاوت انسانی

کی‌پی‌ام‌جی از توسعه و عرضه نسخه آمریکایی پلتفرم KPMG Clara Intelligence یا KCi خبر داده است. این پلتفرم نسل جدیدی از خدمات حسابرسی مبتنی بر هوش مصنوعی است که با ادغام داده‌ها، گردش کار، ابزارهای همکاری، روش‌شناسی حسابرسی و عامل‌های هوشمند طراحی شده است. تفاوت اصلی این راهکار با ابزارهای متداول هوش مصنوعی آن است که عامل‌ها به‌صورت مستقل و جداگانه فعالیت نمی‌کنند، بلکه مستقیماً در فرایندهای حسابرسی ادغام می‌شوند و وظایفی مانند بررسی اطلاعات، آماده‌سازی مستندات اولیه، ارزیابی ریسک و تحلیل تراکنش‌ها را انجام می‌دهند. در این مدل، حسابرس انسانی همچنان مسئول هدایت، نظارت، بررسی و قضاوت نهایی است و هوش مصنوعی بیشتر بر حذف فعالیت‌های تکراری و افزایش ظرفیت تحلیلی تمرکز دارد.

این پلتفرم در چهار حوزه اصلی کاربرد دارد: ارزیابی ریسک و برنامه‌ریزی حسابرسی، هماهنگی فعالیت‌های حسابرسی، تحلیل کل جمعیت تراکنش‌ها و پشتیبانی از آزمون‌های حسابرسی. یکی از قابلیت‌های مهم آن، تحلیل خودکار ۱۰۰ درصد تراکنش‌ها در برخی حوزه‌های منتخب حسابرسی و شناسایی موارد غیرعادی، روندها و الگوهای مشکوک است. طبق اعلام KPMG، این قابلیت در برخی مأموریت‌ها زمان انجام کار را تا سه‌ونیم هفته کاهش داده است. این راهکار در سال ۲۰۲۶ در بیش از ۱۲۵ تیم آمریکایی و ۵۰۰ تیم در سطح جهان مورد استفاده قرار گرفته و شرکت برنامه دارد آن را در سال ۲۰۲۷ به تمام حسابرسی‌های شرکت‌های خصوصی در آمریکا گسترش دهد. اهمیت این تحول در آن است که استفاده از عامل‌های هوشمند به‌تدریج از مرحله کمک به تحلیل‌گر به مرحله اجرای گردش کارهای تخصصی و چندمرحله‌ای در فرایندهای حرفه‌ای مالی و حسابرسی وارد می‌شود.

منبع: https://kpmg.com/us/en/media/news/kpmg-unveils-next-era-of-ai-enabled-human-assured-audit-with-us-launch-of-kpmg-clara-intelligence.html

توسعه خدمات امنیت سایبری با استفاده از مدل هوش مصنوعی Claude Mythos

KPMG از توسعه قابلیت‌های جدید امنیت سایبری با استفاده از مدل هوش مصنوعی Claude Mythos متعلق به شرکت Anthropic خبر داده است. هدف این همکاری، استفاده از توانایی‌های پیشرفته هوش مصنوعی برای شناسایی آسیب‌پذیری‌های نرم‌افزاری، کشف مسیرهای پیچیده حمله، ارزیابی ریسک‌های امنیت اطلاعات و اولویت‌بندی اقدامات اصلاحی است. این خدمات در چارچوب برنامه Cyber Verification Program شرکت Anthropic ارائه می‌شوند و به سازمان‌ها امکان می‌دهند مدل مذکور را در محیط‌های امن و تحت کنترل خود به کار گیرند. تمرکز راهکار صرفاً بر شناسایی تعداد زیادی آسیب‌پذیری نیست، بلکه تلاش می‌کند مشخص کند کدام آسیب‌پذیری‌ها از نظر تأثیر بر کسب‌وکار و احتمال بهره‌برداری مهاجمان اهمیت بیشتری دارند.

KPMG در مرحله نخست چهار حوزه را برای استفاده از این فناوری تعریف کرده است: امنیت نرم‌افزار و مدیریت آسیب‌پذیری‌ها، مدیریت هویت و دسترسی، مدیریت احتمال نفوذ و

نقض امنیتی و حفاظت از داده‌ها. برای مثال، در حوزه مدیریت هویت، هوش مصنوعی می‌تواند با ترکیب اطلاعات هویتی، داده‌های سامانه‌ها و اطلاعات تهدیدات سایبری، مسیرهایی را شناسایی کند که مهاجم از طریق آن‌ها ممکن است به دسترسی غیرمجاز دست پیدا کند. این موضوع در محیط‌های بانکی که هویت کاربران، دسترسی کارکنان، حساب‌های سیستمی و عامل‌های هوشمند به یکدیگر متصل هستند، اهمیت ویژه‌ای دارد. از منظر عملیاتی، ارزش این راهکار در تبدیل توانایی کشف آسیب‌پذیری به برنامه‌ای اولویت‌بندی‌شده برای اصلاح و کاهش ریسک است؛ با این ملاحظه که استفاده از چنین مدل‌هایی باید در محیطی امن، قابل کنترل و پاسخ‌گو انجام شود.

منبع: https://kpmg.com/us/en/media/news/kpmg-launches-cybersecurity-services-powered-by-anthrop-ics-claude-mythos.html

نظارت بر هوش مصنوعی در بانک‌ها و تحولات مقررات تسویه اوراق خزانه‌داری آمریکا

PwC در این تحلیل به چارچوب نظارتی جدید اداره کنترل ارز آمریکا (OCC) برای ارزیابی استفاده بانک‌ها از هوش مصنوعی پرداخته است. این چارچوب در ۴ نوامبر ۲۰۲۶ منتشر شده و هدف آن کمک به بازرسان بانکی برای ارزیابی ریسک‌های ناشی از استفاده از سامانه‌های هوش مصنوعی و عامل‌های خودمختار است. نکته مهم آن است که OCC هوش مصنوعی را به‌عنوان یک طبقه مستقل از ریسک تعریف نکرده و بانک‌ها را نیز ملزم به تعیین اشتهای ریسک جداگانه‌ای برای آن نکرده است. در عوض، ارزیابی باید با توجه به اندازه، پیچیدگی، مدل کسب‌وکار و میزان اثرگذاری کاربردهای هوش مصنوعی هر بانک انجام شود. بنابراین، یک کاربرد هوش مصنوعی که صرفاً اطلاعات را خلاصه می‌کند، لزوماً سطح ریسکی مشابه عاملی ندارد که می‌تواند دستور پرداخت صادر کند، به داده‌های حساس دسترسی داشته باشد یا در سامانه‌های عملیاتی بانک اقدام انجام دهد.

چارچوب OCC شش حوزه را برای بررسی معرفی می‌کند: هدف و حدود مجاز استفاده، طبقه‌بندی ریسک، کنترل‌ها و اقدامات حفاظتی، حاکمیت و نظارت انسانی، تاب‌آوری عملیاتی و آزمون و اطمینان‌بخشی. از جمله موضوعات مورد توجه، تعیین دقیق مجوزهای هر عامل هوشمند، محدودکردن داده‌ها و سامانه‌های قابل دسترسی، بررسی قابلیت بازگشت اقدامات، کنترل تغییرات مدل، ثبت و بازسازی تصمیمات، آزمون خصمانه، مدیریت ریسک اشخاص ثالث و پیش‌بینی سازوکار توقف اضطراری است. PwC تأکید می‌کند که این سند الزام جدید و قابل اجرای مستقلی ایجاد نکرده و راهنمایی برای بازرسان است؛ بااین‌حال، می‌توان آن را نشانه‌ای از افزایش توجه نهادهای ناظر به ریسک‌های عملیاتی هوش مصنوعی در بانک‌ها دانست. در نتیجه، موضوع اصلی از صرف تدوین سیاست هوش مصنوعی به سمت ایجاد کنترل‌های عملیاتی متناسب با میزان خودمختاری سامانه‌ها حرکت کرده است.

منبع: https://www.pwc.com/us/en/industries/financial-services/library/our-take/occ-ai-supervision-treasury-clearing-nov-13-2026.html

پیاده‌سازی‌های اولیه و فرصت‌های عامل‌های هوشمند در بانکداری

گارتنر در جریان کنفرانس فناوری اطلاعات خود در شهر کوچی هند، نشست تخصصی با موضوع کاربرد عامل‌های هوشمند در صنعت بانکداری برگزار کرده است. محور اصلی این نشست بررسی عبور عامل‌های هوشمند از مرحله آزمایش و اجرای محدود به سمت استقرار در محیط عملیاتی بانک‌ها بوده است. در این نشست، شرکت‌کنندگان فرصت داشته‌اند درباره نمونه‌های اولیه پیاده‌سازی عامل‌های هوشمند، کاربردهای موفق، موانع استقرار، ریسک‌های عملیاتی و چگونگی ایجاد ارزش اقتصادی از این فناوری با تحلیلگر گارتنر گفت‌وگو کنند. تمرکز نشست بر این پرسش بوده است که بانک‌ها در عمل چه کاربردهایی را برای عامل‌های هوشمند انتخاب کرده‌اند و چه تجربه‌هایی از اجرای آن‌ها به دست آمده است.

اهمیت این موضوع در آن است که عامل‌های هوشمند برخلاف چت‌بات‌های سنتی صرفاً پاسخ‌گوی پرسش‌ها نیستند؛ بلکه می‌توانند با استفاده از داده‌ها و ابزارهای مختلف، چند مرحله از یک فرایند بانکی را برنامه‌ریزی و اجرا کنند. این قابلیت می‌تواند در فرایندهایی مانند خدمات مشتریان، تحلیل اطلاعات، رسیدگی به درخواست‌ها، عملیات بانکی، تطبیق مقررات و مدیریت ریسک مورد استفاده قرار گیرد. بااین‌حال، استقرار عملیاتی این عامل‌ها مستلزم تعیین حدود اختیارات، نظارت انسانی، مدیریت دسترسی‌ها و کنترل اقدامات آن‌هاست. لازم به تأکید است که صفحه گارتنر، اطلاعات مربوط به نشست و پرسش‌های مورد بحث را منتشر کرده و متن یک گزارش پژوهشی مستقل یا نتایج تفصیلی نشست را ارائه نمی‌کند.

منبع: https://www.gartner.com/en/conferences/apac/symposium-india/sessions/detail/5030971-Ask-the-Analyst-for-Banking-Early-Implementations-and-Opportunities-for-AI-Agents

---

زیرساخت پرداخت خرد انگلستان؛ حرکت از چشم‌انداز به طراحی

بانک مرکزی انگلستان در این سخنرانی آخرین وضعیت طراحی زیرساخت نسل آینده پرداخت‌های خرد این کشور را تشریح کرده است. هدف این برنامه ایجاد زیرساختی است که بتواند پاسخ‌گوی نیازهای متغیر مصرف‌کنندگان، کسب‌وکارها، بانک‌ها و شرکت‌های فناوری مالی باشد. این زیرساخت قرار است امکان ارائه روش‌های متنوع پرداخت، تعامل میان انواع مختلف پول، افزایش رقابت و نوآوری، مقابله با تقلب و جرائم مالی و ارتقای تاب‌آوری عملیاتی را فراهم کند. در این فرایند، هیئت زیرساخت پرداخت خرد (RPIB) مسئول تبدیل چشم‌انداز سیاست‌گذاری به طراحی سطح بالای زیرساخت تسویه و پیام‌رسانی است. طبق سخنرانی، در مشورت عمومی انجام‌شده ۱۲۱ پاسخ از سوی مؤسسات مالی، شرکت‌های پرداخت، شرکت‌های فناوری، پذیرندگان و مصرف‌کنندگان دریافت شده و نتایج آن مبنای ورود

به مرحله طراحی مشترک قرار گرفته است.

یکی از نکات مهم این طرح، حرکت به سمت زیرساختی ماژولار و توسعه‌پذیر است که بتواند انواع مسیرهای پرداخت را پشتیبانی کند؛ از جمله پرداخت حساب‌به‌حساب در نقطه فروش، پرداخت‌های آنی با استفاده از شناسه‌های جایگزین، پرداخت‌های تفویض‌شده و برنامه‌پذیر و انتقال وجه میان انواع مختلف پول. بانک مرکزی تأکید می‌کند که زیرساخت جدید باید امکان تعامل میان سپرده‌های بانکی، استیبل‌کوین‌ها و سایر اشکال پول دیجیتال را فراهم کند؛ به‌گونه‌ای که پرداخت‌کننده بتواند با یک شکل پول پرداخت کند و دریافت‌کننده شکل دیگری از پول را بدون اصطکاک و با حفظ برابری ارزش دریافت کند. همچنین، امنیت سایبری، تاب‌آوری، استانداردهای مشترک پیام‌رسانی، رابط‌های فنی و استاندارد ISO ۲۰۰۲۲ از اجزای اساسی طراحی محسوب می‌شوند. زیرساخت جدید به سامانه تسویه ناخالص آنی بانک مرکزی (RTGS) متصل خواهد شد تا تسویه نهایی در پول بانک مرکزی انجام شود. این طرح نمونه‌ای از حرکت بانک‌های مرکزی به سمت زیرساخت‌های پرداخت باز، ماژولار، چندپولی و آماده پذیرش نوآوری‌های آینده است.

منبع: https://www.bankofengland.co.uk/speech/2026/november/victoria-cleland-panel-at-the-ftt-fintech-festival-2026-london

دستورالعمل‌های سال ۲۰۲۶ انتقال وجه داخلی

بانک مرکزی هند در ۱۱ نوامبر ۲۰۲۶ دستورالعمل جدیدی را با هدف یکپارچه‌سازی و تجمیع مقررات پیشین مربوط به انتقال وجه داخلی منتشر کرده است. این دستورالعمل‌ها با هدف تسهیل انتقال مبالغ کوچک از طریق شبکه رسمی بانکی، به‌ویژه برای افرادی که به دلیل نداشتن مدارک هویتی یا نشانی مناسب دسترسی محدودی به خدمات بانکی دارند، تدوین شده‌اند. دامنه اجرای آن شامل بانک‌های تجاری، بانک‌های تعاونی و اپراتورها و مشارکت‌کنندگان مجاز نظام پرداخت است. بر اساس مقررات جدید، خدمات پرداخت نقدی به ذی‌نفع فاقد حساب بانکی از طریق دستگاه خودپرداز، نمایندگان بانکی و سایر کانال‌های مجاز امکان‌پذیر است. سقف این نوع انتقال ۱۰ هزار روپیه در هر تراکنش و حداکثر ۲۵ هزار روپیه در ماه برای هر ذی‌نفع تعیین شده است. در بخش واریز وجه به حساب بانکی نیز امکان انتقال از طریق شعبه تا سقف ۵۰ هزار روپیه و از طریق نمایندگان بانکی و دستگاه‌های خودپرداز تا سقف ۵ هزار روپیه در هر تراکنش پیش‌بینی شده است.

از منظر فناوری و کنترل‌های عملیاتی، دستورالعمل جدید بر ثبت اطلاعات فرستنده، احراز هویت مبتنی بر شماره تلفن همراه تأییدشده و مدرک هویتی معتبر، و استفاده از عامل احراز هویت تکمیلی (AFA) برای هر تراکنش تأکید دارد. همچنین اطلاعات فرستنده باید در پیام تراکنش‌های IMPS و NEFT درج شود و تراکنش‌های مبتنی بر وجه نقد باید شناسه مشخصی داشته باشند. بانک‌ها و مؤسسات غیربانکی نیز موظف‌اند کنترل‌هایی مانند بررسی سرعت و تعداد تراکنش‌ها، ارسال هشدار به مشتریان درباره واریز

وجه و بررسی افزایش غیرعادی حجم تراکنش‌ها در حساب‌ها را اجرا کنند. این انتقال‌ها باید به‌صورت آنی یا نزدیک به آنی انجام شوند و تسویه بین‌بانکی نیز صرفاً از طریق سامانه‌های پرداخت مورد تأیید بانک مرکزی صورت گیرد. در مجموع، این دستورالعمل تلاش می‌کند میان توسعه دسترسی به خدمات انتقال وجه، سهولت استفاده از شبکه پرداخت، کنترل تقلب و نظارت بر تراکنش‌های مشکوک تعادل برقرار کند.

منبع: https://www.rbi.org.in/Scripts/NotificationUser.aspx?Id=13752&Mode=0

توسعه عملیات مالی با استفاده از هوش مصنوعی عامل‌محور

EY از همکاری با شرکت Stuut برای توسعه راهکارهای مبتنی بر هوش مصنوعی عامل‌محور در مدیریت حساب‌های دریافتنی و فرایند تبدیل سفارش به وجه نقد (Order-to-Cash) خبر داده است. هدف این همکاری کاهش زمان وصول مطالبات، بهبود مشاهده‌پذیری جریان نقدی، خودکارسازی پیگیری مطالبات، رسیدگی به اختلافات و ثبت و تطبیق وجوه دریافتی است. پلتفرم Stuut از عامل‌های هوشمند برای اجرای فعالیت‌های مرتبط با مدیریت مطالبات استفاده می‌کند و EY مسئول طراحی مجدد فرایندها، تحول مدل عملیاتی و پیاده‌سازی راهکار در سازمان‌ها خواهد بود. اهمیت این تحول در گسترش استفاده از عامل‌های هوشمند از فعالیت‌های تحلیلی به اجرای فرایندهای مالی است. این فناوری می‌تواند در سازمان‌های بزرگ، بانک‌ها و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات مالی برای بهبود مدیریت جریان نقدی و کاهش هزینه‌های عملیاتی مورد توجه قرار گیرد؛ هرچند موضوع اصلی اطلاعیه، مدیریت مالی سازمانی است و نه ارائه خدمات بانکی به مشتریان.

منبع: https://www.ey.com/en_gl/newsroom/2026/11/ey-announces-alliance-with-stuut-to-help-organizations-modernize-order-to-cash-processes

تأمین مالی اسلامی و توسعه کارآفرینی زنان

برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) در گزارشی از مشارکت خود در نشست مشورتی «یک تریلیون گمشده» در استانبول خبر داده است. موضوع این نشست بررسی چگونگی بسیج سرمایه کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی برای توسعه کسب‌وکارهای زنان در کشورهای جنوب جهانی بوده است. بحث اصلی بر این محور متمرکز بوده که چگونه می‌توان از ظرفیت سرمایه، شبکه‌های تجاری و همکاری‌های سیاستی برای رفع موانع تأمین مالی کارآفرینان زن استفاده کرد. در این رویکرد، تأمین مالی اسلامی به‌عنوان یکی از ابزارهای بالقوه برای توسعه دسترسی به سرمایه و گسترش فعالیت‌های اقتصادی زنان مورد توجه قرار گرفته است. این مطلب بیشتر به حوزه تأمین مالی توسعه و شمول اقتصادی مربوط است و گزارشی درباره فناوری بانکی یا تحول زیرساخت‌های پرداخت محسوب نمی‌شود.

منبع: https://www.undp.org/policy-centre/istanbul/press-releases/undp-highlights-islamic-finance-catalyst-womens-entrepreneurship-missing-trillion-consultation-istanbul

برمدار هوشمندی؛ به سوی خردمندی

مشاوره مدیریت و فناوری فرانگر
FARANEGAR MANAGEMENT
& TECHNOLOGY CONSULTING

faranegar.net